

Vuolijoen aluelautakunta vauhtiin -hanke tiedottaa:
Vapaaehtoistyön kokeilun satoa
Projektityöntekijä Eveliina Tervaniemi
16.5.2017

Pienin askelin, yhdessä tehden

- Vapaaehtoistyön kartoitusta Vuolijoen alueella huhti-toukokuussa 2017

1. Vapaaehtoistyön määritelmä.

Vapaaehtoistyö voidaan määritellä laajasti: kaikki ns. vapaa-ajalla tehty palkaton työ on vapaaehtoistyötä: yhdistystoiminta, metsästysseurat, urheiluseurat ym. Suppeasti ajatellen vapaaehtoistyötä on esim. vapaaehtoistoiminta hoitolaitoksissa, kaveritoiminta, vertaistuki.

2. Tarpeen kartoitusta

Ulpukka

Keskustelussa Ulpukassa Vuolijoen Vanhustenkotiyhdistys ry:n toiminnanjohtaja Sari Määttä-Ohtosen kanssa (19.4.) Ulpukan asiakkaiden tarpeeksi nousi **pienimuotoinen virkistystoiminta: esim. seurustelu asukkaiden kanssa, lehtien luku** sekä **ulkoiluttaminen**. Ulpukassa on säännöllisesti virkistävä viikkotoimintaa, mutta asukkaat alkavat olla sen verran huonokuntoisia, etteivät pääse itse paikalle, eivätkä hoitajat välttämättä ehdi heitä hakea. Vapaaehtoisvoimin voitaisiin huolehtia asukkaiden pääsemisestä päiväsalin tilaisuuksiin.

Emmakoti / hoivayksikkö

Keskustelussa Emmakodin palveluesimiehen Tuula Mätän kanssa (20.4.) esiin nousi paljon asioita. Kuten Ulpukassa, **pienimuotoista virkistystoimintaa ja ulkoiluttamista kaivataan toteutettavan vapaaehtoisvoimin** molemmilla puolilla eli Emmakodissa ja hoivayksikössä. Määttä kertoi, että tervetulleita olisivat lapset (esim. päiväkotilaiset) sekä eläimet (hevokset, kanit, koirat, alpukka, lampaat ym.) Ystävöiminnan toivotaan laajennettavan hoivayksikköönkin. Määttä kertoi myös yksikkönsä pitkäaikaisesta toiveesta saada ulos katettu alue/grillikatos.

Ristokoti

Ristokodissa toivotaan erityisesti musiikkia, soittoa ja laulua vapaaehtoisvoimin.

Työkeskus

Työkeskus tarjoaa päivätoimintaa kehitysvammaisille.

Päiväpysäkki, Kainuun sote, kuntoutus

Päiväpysäkki tarjoaa päivätoimintapaikan mielenterveyskuntoutujille. Toimintaan osallistuu säännöllisesti 5-10 asiakasta, kaikkiaan 10-20 asiakasta. Päiväpysäkillä järjestetään erilaista ryhmätoimintaa: musiikkiterapiaa, voimavararyhmä. Vapaaehtoisvoimin toivottaisiin **siivousta ja ulkoilutusta. Yleensäkin lisää liikuntaa**. Kuntosalivuorolle (torstaisin klo 12-13-30) kaivataan ohjaajaa, mielellään vapaaehtoisvoimin.

Minnan hoivakoti, Otanmäki

Yksityinen hoitokoti tarjoaa kodinomaista asumista vanhuksille Otanmäessä.

3. Tarjonnan kartoitusta

Suomen Punainen Risti (SPR)

Keskusteluun (18.4.) osallistuivat SPR:n ystävätoiminnasta vastaavat Anna Komulainen ja Timo Ahola. Komulainen ja Ahola kertoivat SPR:n ystävätoiminnan keskittyneen kaupunkialueelle, tällä hetkellä ei ole toimintaa Vuolijoen alueella. SPR:llä oli vastaanottokeskus Otanmäessä, mutta nyt toiminta on loppunut. Ystävätoiminnan koulutuksia järjestetään tarvittaessa, seuraava on syksyllä 2017. SPR järjestää kerran kuussa virkistystoimintaa ystäväpiiriläisilleen.

Seurakunta

Keskustelussa diakoni Irma Lampisen kanssa (19.4.2017) Lampinen kertoi seurakunnan järjestävän monipuolista toimintaa Vuolijoen alueella. Toiminnassa voitaisiin avustaa vapaaehtoisvoimin. Seurakunnalla vapaaehtoistoiminnasta vastaa Karoliinan Kamari. Käytössä on myös sivusto www.vapaaehtoistyö.fi, jonne on kerätty vapaaehtoistoiminnan tehtäviä.

Keskustelussa esiin nousi tarve vapaaehtoistoiminnan yhteistyöryhmän perustamisesta. Tällä hetkellä toimintaa on eri puolilla aluetta ja tapahtumia järjestetään päällekkäin. Yhteistyöryhmän kautta tieto kulkisi paremmin yhdistyksestä toiseen.

Samoin keskustelussa esiin nousi tarve vapaaehtoistojen koulutukselle, joka voisi olla esimerkiksi vuoden päästä keväällä 2018. Järjestettäisiin koottu koulutus vapaaehtoistomijoille, yli yhdistys rajojen.

Sydänkerho

Sydänkerholaiset voivat osallistua vapaaehtoistoimintaan pienessä mittakaavassa. Toiminta on keskittynyt lähinnä yhteiseen kerho- ja virkistystoimintaan.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL), Vuolijoki-Otanmäen alueyhdistys

Monipuolinen lasten- ja nuortentoiminnan järjestäjä Vuolijoen alueella. Tarjoaa mm. kummitoimintaa lapsi- ja maahanmuuttajaperheille.

Muistiyhdistys

Muistiyhdistyksellä on KaVeRitoimintaa Vuolijoen alueella. Yhdistys kouluttaa vapaaehtoistomijansa. Yleensä tehdään vuoden sopimus vapaaehtoistoiminnasta.

Eläkeliitto

Eläkeliiton yhteislaulutilaisuudessa ja keskustelukerhossa (21.4.) keskusteltiin aluksi vapaaehtoistoiminnan kohteista. Mitä voitaisiin tehdä vapaaehtoisvoimin? Esille nousi toivomus saattaja-avusta, esim. kauppareissulle. Saattaja voisi toimia myös muistikaverina, tarkistaa esim. ruokien päivämäärät ym. Yleensäkin kaivataan juttukaveria. Pyörätuolipotilaat voitaisiin huomioida nykyistä paremmin, esim. linja-autoreissuille pääseminen?

Eläkeliitolla on vapaaehtoistyön ohjelma ja Apunen -kortti, johon voi kerätä vapaaehtoistoiminnassa nimiä. Eläkeliitto kouluttaa vapaaehtoisia ja heillä oma vapaaehtoisvastaava.

Otanmäen seuraunioni

Otanmäen seuraunioni järjestää monipuolista urheiluseura-, lasten- ja nuorten toimintaa.

Vuolijoen Maaseutuyhdistys ry

Vuolijoen maaseutuyhdistys on Vuolijoen kylän maatalousyrittäjien ja maatalousyritystoimintaa tukevien henkilöiden perustama yhdistys, jonka toiminta on vähitellen muotoutunut ja laajentunut yleisen kyläyhdistyksen kaltaiseksi. Maaseutuyhdistys ylläpitää Riihipiha-museoaluetta talkoovoimin. Museota

hallitsee Riihipiha-museon säätiö ja museon vieressä on kaksi maaseutuyhdistyksen rakennusta: Niittypirtti ja Taidekumpu. Viime vuosina yhdistyksen toiminta on painottunut Vuolijoen kylän alueella järjestettävien maaseututapahtumien kuten Riihipiha-museo-alueen ”Wanhan ajan maatalousnäyttely” järjestelyihin ja toteutuksiin. Maaseutuyhdistys on toteuttanut muutaman projektin kuten ”Meidän Vuolijoki” sekä osallistuu alueella toteutettavien/toteutettujen muiden projektien kuten ”Vuolijoen aluelautakunnan kokeiluprojekti” ja Riihipiha-museon kehitysprojektin tukemiseen yhteistyön kautta.

Vuolijoen maaseutuyhdistyksen toiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan ja yhdistyksen taloudelliset resurssit hyvin rajalliset. Resurssien rajallisuus vaikuttaa luonnollisesti mm. kehitysprojektien omarahoitusosuuksien ja muiden projektiresurssien järjestelyihin.

Kylät

Kylillä apua tarjotaan paljon sukulais- ja naapuriapuna.

4. Yhteenvetoa

Kokeilun aikana kartoitettiin, millaista mm. vanhusten ja vajaakuntoisten virkistys- ja ulkoilutustoimintaa toivottaisiin järjestävän vapaaehtoisvoimin. Kokeilussa myös kartoitettiin keskeisiä vapaaehtoistimijoita. Keskeisenä huomiona nousi esiin tarve vapaaehtoistiminnan yhteistyöryhmän perustamisesta. Yhteistyöryhmän kautta tieto kulkisi paremmin yhdistyksestä toiseen. Toisena tärkeänä huomiona nousi esiin tarve vapaaehtoistimijoiden koulutukselle.

Kokeilussa aikana esiin tulleita kehittämiskohteita on tarkoitus lähteä viemään eteenpäin hankerahoituksella.

5. Tapahtumia kokeilun aikana

Ti 25.4. klo 17 Ulpukka Omaistoiminnanohjaaja Tarja Kesälahti, Kainuun omaishoitajat ja läheiset ry OmaisOiva omaishoitajien ja läheisten tukena arjessa.
(Vuolijoki-lehti, 27.4.2017)

Pe 28.4. klo 12.30 Ulpukka Harmonikan soittoa ja yhteislaulua, Eero Määttä ja Matti Karlsson, vapaaehtoiset (sydänkerholaiset) avustivat tilaisuudessa
(Vuolijoki-lehti, 4.5.2017)

La 29.4. klo 9-15 Koskikartano Virtaa vapaaehtoisille! -työpaja. Kouluttajana Lari Karreinen.
(Vuolijoki-lehti, 4.5.2017 ja Koti-Kajaani 6.-7.5.2017)

* * *

Ke 24.5. klo 17 Emmakoti/hoivayksikkö Aluelautakunnan vierailu / virkistys-, ulkoilutustoimintaa

6. Tiivistelmät kolmesta antoisasta keskustelusta

Ulpukka, Vanhustenkotiyhdistys, keskustelu toiminnanjohtaja Sari Määttä-Ohtosen kanssa, 19.4.

- * Ulpukassa **toimii vapaaehtoisvoimin liikuntapiiri kaksi kertaa kuussa**, ohjaajana Anja Jokelainen.
- * **joillain asukkailla muistikaveri**, käy tietyin ajoin, sopivat itse
- * **mitä kaivataan: ulkoilutus, seurustelu asukkaiden kanssa**
- * yhteistyö kotihoidon kanssa
- * tulevaksi kesäksi saatu kesäsetelillä kaksi lähihoitaja-opiskelijatyttöä töihin, ulkoiluttavat
- * Ulpukassa **haasteena, etteivät vanhukset pääse asunnoistaan yhteisiin tilaisuuksiin, vapaaehtoiset**
- * **samoin Otanmäessä haasteena, etteivät vanhukset pääse asunnoistaan kerhoihin.**
- * **kydyt kerhoihin haasteena:** kirkonkylä, Otanmäki, kylillä (ikäihmisillä ei välttämättä enää ajokorttia)
- * tavoitteena esim. kerran kuussa Ulpukassa myyjäiset
- * kevätkauden päätös yhdessä 18.5. srk-talolla Otanmäessä
- * syyskauden avajaiset to 31.8. Otanmäen ja Koskikartanon muistelupiiri Retkalle Rynnäselle

Emmakoti / hoivayksikkö, keskustelu palveluesimies Tuula Määttä kanssa 20.4.

- * **kesällä ulkoilutusta vapaaehtoisvoimin**
- * **virkestys: laulutuokioita**
- * **ystävätoimintaa hoivayksikköönkin**
- * Emmakodin puolella käy enemmänkin, toivotaan samoja esiintyjiä myös hoivayksikköönkin
- * kesällä tapahtumia ulkona
- * päiväkodin kanssa yhteistyötä, ollut puhetta, päiväkotilaiset käyneet Ristokodissa vierailulla
- * **vanhuksia ilahduttaisi kovasti lapsivieraat**, harvoin käy lapsia
- * ajatus, toive: piha-alueelle: **katettu alue ulos, jonkinlainen oleskelu-, grillikatos**
- * Kiinteistön ja tontin omistaa Kajaanin kaupunki
- * tarvittaisiin rakennuslupa
- * tällä hetkellä asukkaat istuvat ulko-oven edessä
- * **Emmakoti/hoivayksikkö jakoa haluttaisiin häivyttää ja hoivayksikön imagoa nostaa**
- * **aktiivista arkea vanhuksille**
- * **toimintakyvystä ja kunnosta riippuen**
- * Emmakodissa muistisairaita, mutta käveleviä tai pyörätuolilla liikuteltavia
- * Emmakodin puolella yksi vuorohoitopaikka, johon jonotetaan, jonne kaikki haluaisivat
- * hoivayksikössä: vuorohoito omaishoitajille, 4 paikkaa, joista kahdelle käyttäjiä
- * vuorohoitajaksolla asukkaat parempikuntoisia ja vaativat myös enemmän virikkeitä
- * asukkaat, jotka vuosi ovat olleet vuoteessa, viedään sängyllä esim. päiväsalin tilaisuuksiin.
- * **halutaan mainostaa vuorohoitopaikkoja, esim. kotihoidon kautta**
- * kaksi käy säännöllisesti vuorohoidossa eli silloin kun omaishoitaja on lomalla, koti-hoitokoti -jaksot
- * **tärkeää tukea omaishoitajan jaksamista**
- * kotihoito, palvelunohjaus
- * hoivayksikköä pidetään "kuoleman esikartanona"
- * **avointen ovien päivä, tunnin tapahtuma, klo 13-15 välillä, touko-kesäkuussa? (Tuula lomalla 15.-21.5.)**
- * viime aikoina saatu hyvin määrärahoja: ostettu hoivalle uudet sohvat ja uusia verhoja
- * muissa Pohjoismaissa ollaan edellä vanhusten hoidossa, Ruotsi ja Norja, ei enää sairaalanomaisia paikkoja
- * pitäisi tehdä täysi remontti: hoivan puolen kahden hengen huoneet yhden hengen huoneiksi
- * **toivotaan: Emmakodin puolella saattajapalvelua esim. KAKS-in käynneille**
- * **toivotaan: eläimet: hevoset, kanit, koirat, alpukka, lampaat...**
- * **toivotaan: lehtien lukua, musiikkia, molemmilla puolilla**
- * nyt käytössä oma hoitaja (asukas!) -vartti kerran viikossa, jolloin ohjelmassa laulua, lukua, hierontaa
- * **mielellään otetaan pieniä lahjoituksia vastaan: piironkeja, huonekaluja...**
- * Emmakodissa 12 hoitopaikkaa (?), hoivan puolella 4 vuorohoitopaikkaa ja 15 hoitopaikkaa.

Seurakunta, keskustelu diakoni Irma Lampisen kanssa, 19.4.

* seurakunnalla ollut muistiyhdistyksen kanssa vapaaehtoistyön koulutus, kaveriksi muistisair-lle

* **tarvittaisiin uusi koulutus (kevällä 2018?)**

* kylillä asuu paljon huonokuntoisia, Irma vieraillee heidän luonaan

* seurakunnalla toimintana **Ulpukassa Elämäntarinapiiri**, Irma Lampinen

* **Muistelupiiri Koskikartanossa** joka toinen tiistai

* seurakunta järjestää muistiyhdistyksen ja vanhustenkotiyhdistyksen kanssa 8.6. liikuntapäivän Otanmäen "olohuoneessa", srk-talolla, liikuntapäivän ohjelmassa liikuntarata, aivojumbppaa

* kerran kesässä vanhusten kesäkirkko juhannusviikolla, tänä vuonna 21.6. klo 13, vapaaehtoisia mukana

* vanhusten virkistyspäivä ma 21.8. Männistössä

* uusi diakoni Hanna Heikkinen

* Perttu Kyllönen, palvelutoiminnasta vastaava pastori, Karoliinan kamari, vapaaehtoistyö.fi -sivusto

* seurakunnalla ei omaa kuoroa Vuolijoen alueella, Tuuma-kuoro toimii tarvittaessa

* **eri järjestöjen yhteistyöelin, jottei tehdä päällekkäistä työtä, tiedetään toisten tekemisestä, järjestettävistä tapahtumista**

